

PROGRAMA 08/09

Nome da materia	Historia económica de Galicia
Código da materia	303110009
Centro/	Facultade CC. Económicas e Empresariais /
Titulación	Economía e outras titulacións do Campus de Vigo
Curso	
Tipo	Libre elección
Créditos aula/grupo (A)	6
Créditos laboratorio/grupo (L)	0
Número grupos Aula	1
Número grupos Laboratorio	0
Anual /Cuadrimestral	2º cuadrimestre
Departamento	Fundamentos da Análise Económica e Historia e Institucións Económicas
Área de coñecemento	480

PROFESORADO DA MATERIA

Nome do profesor/a	Código profesor	Créditos totais
Alexandre Vázquez González	0650	6

TITORÍAS

Nome do profesor/a	Horario Titorías	Despacho	Teléfono	e-mail
Alexandre Vázquez González	Lúns: 10:00-13:00 Martes. 10:00-13:00	325	986812425	avazquez@uvigo.es

CRÉDITOS DE AULA

Grupo aula	Nome profesor/a	Créditos aula
A	Alexandre Vázquez González	6

TEMARIO

OBXECTIVOS DA MATERIA

Este curso de Historia Económica de Galicia pretende introducir aos estudantes de diferentes titulacións na análise dos principais feitos económicos que aconteceron en Galicia, e que conformaron as bases da economía galega do presente.

Neste estudio histórico-económico vaise analizar a estrutura económico-social galega e a súa evolución dende fins do século XVIII ata 1936, as súas novidades e permanencias, primando a caracterización dos principais procesos a longo prazo, e resaltando as fluctuacións conxunturais máis relevantes de cada un deles.

CONTIDO

Tema 1. Introducción á Historia Económica de Galicia e as súas fontes estatísticas e documentais.

Tema 2. As características da poboación galega na época da emigración masiva intrapeninsular e americana, 1750-1936. Causas e efectos dos fluxos migratorios galegos.

Tema 3. A Crise do Antigo Réxime, a crise do comercio colonial e o primeiro gran fracaso industrial, 1780-1830.

Tema 4. Tributación, desamortización, crises agrarias, explotación tradicional do monte, exportación gandeira, e o atraso da agricultura galega, 1830-1900.

Tema 5. As limitacións dos restrinxidos brotes da industria moderna hasta 1880: As vicisitudes dos sectores siderúrxico, téxtil, curtidor, salgazoneiro e da construción naval.

Tema 6. O comercio, as orixes da banca, e os medios de transporte, 1830-1880.

Tema 7. O sector agrario, 1900-1936: o limitado alcance do proceso modernizador.

Tema 8. A modernización do sector pesqueiro, 1880-1936.

Tema 9. Os sectores industriais modernos: conservas, construción naval, mineiría,电ricidade e agroindustria, 1880-1936.

Tema 10. A banca, os novos medios de transporte e outros servicios, 1880-1936.

Para a exposición de cada tema empregarase unha media de entre 5 e 6 horas.

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

Carmona, Xoán e Nadal, Jordi, *El empeño industrial de Galicia. 250 años de historia, 1750-2000*, Fundación Pedro Barrié de la Maza, A Coruña, 2005.

Juana, Jesús de e Prada, Julio (coords.), *Historia contemporánea de Galicia*, Ed. Ariel, Barcelona, 2005.

VVAA, *Agália, monográfico 2*, 1989.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Alonso Álvarez, L. (coord.) *Os intercambios entre Galicia e América latina. Economía e historia*, Santiago: Univ. Santiago, 1992.

Carmona Badia, J., "La economía del siglo XX una panorámica", *Papeles de Economía Española*, Comunidades Autónomas 16, 1997, 3-16.

Giráldez, J. *Crecimiento y transformaciones de la pesca en Galicia (1880-1936)*. Madrid: Ministerio de Agricultura, 1996.

Vázquez González, A., "Unha visión xeral da emigración galega contemporánea a América e a Europa", Cid Fernández, X. M., Domínguez Alberte, X. C., e Soutelo Vázquez, R. (coords.), *Migracións na Galicia contemporánea. Desafíos para a sociedade actual*, Eds. Sotelo Blanco, Santiago de Compostela, 2008, 17-48.

OUTRA BIBLIOGRAFÍA

Alonso Álvarez, L. *Industrialización y conflictos sociales en la Galicia del Antiguo Régimen, 1750-1830*. Madrid: Akal, 1976.

Alonso Álvarez, L. *Comercio colonial y crisis del antiguo régimen en galicia (1778-1818)*. Coruña: Xunta de Galicia, 1986.

Alonso, J.A. "La banca y la economía de galicia en el primer tercio del siglo XX", Tuñón de

Lara, M. (ed.): *España, 1898-1936: estruturas y cambio*. Madrid: Univ. Complutense, 1984.

Artiaga Rego, A. *A desamortización na provincia de Pontevedra (1855-1900)*. Pontevedra: Diputación Provincial, 1991.

Balboa, X. *O monte en Galicia*, Vigo: Xerais, 1990.

Barreiro Gil, X. *Prosperidade e atraso en Galicia durante o primeiro tercio do século XX*. Santiago: Univ. Santiago, 1990.

Brey, G. "Construcción naval, obreros y conflictos sociales en el Ferrol a finales del siglo XIX", *Estudios de Historia Social* 30, 1984.

Carmona, X. "La industria conservera gallega", *Papeles de Economía Española*, 1985, 177-191.

Carmona, J. e Pena, J. "As orixens do sector eléctrico na galiza, 1888-1936". *Agália, Monográfico* 2, 1989.

Carmona X. e de la Puente, L. "Crisis agraria y vías de evolución ganadera en Galicia y cantabria", Garrabou, R. (ed). *La crisis agraria de fines del siglo XIX*. Barcelona: Crítica, 1988.

Carmona Badía, J. *El atraso industrial de Galicia. auge y liquidación de las manufacturas textiles (1750-1900)*. Barcelona: Ariel, 1990.

Carmona Badía, J. "Crisis y transformación de la base industrial gallega, 1850-1936", Nadal, J./Carreras, A. *Pautas regionales de la industrialización española (siglos XIX y XX)*. Barcelona: Crítica, 1990, 23-48.

Carmona Badía, J. "Recursos, organización y tecnología en el crecimiento de la industria de conservas de pescado, 1900-1936", Nadal, J. e Catalán, J. (eds.) *La cara oculta de la industrialización española*. Madrid: Alianza, 1994, 127-162.

Carmona Badía, J. "Sargadelos en la historia de la siderurgia española", *Revista de Historia Industrial* 3, 1993, 11-36.

Carmona Badía, J., "Galicia: Minifundio persistente e industrialización limitada", Germán, L., Llopis, E., Maluquer de Motes, J., Zapata, S. (eds.). *Historia económica regional de España. Siglos XIX y XX*. Barcelona: Crítica, 2001, 13-45.

Carmona Badía, X. e Fernández Vázquez, Mª T. *A Compostela industrial. Historia e pegada das fábricas de coiros no concello de Santiago*. Santiago de Compostela: Consorcio de Santiago, 2003.

Carmona Badía, X. (Coord), *Empresarios de Galicia*, Fundación Caixa Galicia, Santiago, 2007.

Dopico, F. "Productividade, rendementos e tecnoloxía na agricultura galega do século XIX", *Grial. Anexo 1. Historia*.

Eiras Roel, A. *La población de Galicia 1750-1860*. A Coruña: Fundación Caixa Galicia, 1996.

Facal, M.J. "O sistema financeiro galego da segunda metade do século XIX", *Agália, monográfico* 2, 1989, 71-88.

Fernández Prieto, L. *Labregos con ciencia. estado, sociedade e innovación tecnolóxica na agricultura galega, 1850-1930*. Vigo: Xerais, 1992.

Fraga Rodríguez, X. *A Coruña-Sada-Carballo. 1903-1979. Tranvías e trolebuses*. A Coruña: Espiral Maior, 1997.

Fraga Rodríguez, X. *Pontevedra-Vigo. Tranvías e trolebuses (1889-1989)*. A Coruña: Espiral Maior, 2000.

Gabriel, N. de "As escolas de ferrado na Galicia do século XIX", de Juana, J. e Castro, X. (eds.) *III Xornadas de Historia de Galicia*. Ourense: Diputación Provincial, 1986.

García-Lombardero, J. *La agricultura y el estancamiento económico de Galicia en la España del Antiguo Régimen*. Madrid: Siglo XXI, 1973.

Giráldez, J. *Crecimiento y transformaciones de la pesca en Galicia (1880-1936)*. Madrid: Ministerio de Agricultura, 1996.

Giráldez Rivero, J. "A explotación dos recursos do mar", en Pereira-Meanult, G. (coord.). *Galicia fai dous mil anos. O feito diferencial galego, Historia 2*. Santiago de Compostela: Santiago, 1997, pp. 235-250.

González Pérez, C. *A produción tradicional do ferro en Galicia. As grandes ferreirías da provincia de Lugo*. Lugo: Diputación Provincial, 1994.

Labandeira, X. "Construção e reparacção naval na ría de Vigo a começos do século XX (1900-1936)", *Agália* 30, 1992.

López Facal, X. e outros. *O poder industrial en Galicia*. Vigo: Xerais, 1980.

López Taboada, J. A. *La población de Galicia, 1860-1991*. A Coruña: Fundación Caixa Galicia, 1996.

Juana, J. de, 7 Castro, X. (dir.). *X Xornadas de Historia de Galicia. Grandes transformacións na historia contemporánea de Galicia*. Ourense: Diputación Provincial de Ourense, 1998.

Martínez Domínguez, B., *Estudio de la desamortización eclesiástica durante el trienio liberal en la provincia de Lugo (1820-1823)*. Lugo: Diputación Provincial, 1987.

Martínez Domínguez, B., "Alfabetización, escolarización e emigración en Galicia (1860-1930): uns vínculos paradoxais", Cid Fernández, X. M., Domínguez Alberte, X. C. e Soutelo Vázquez, R. (coords.), *Migracións na Galicia contemporánea. Desafíos para a sociedade actual*, Eds. Sotelo Blanco, Santiago de Compostela, 2008, pp. 49-72.

Rodríguez Galdo, M^a.X. "Introducción y difusión del cultivo de la patata en España (siglos XVI-XVIII)", López Linage, J. (ed.) *De papa a patata. La difusión del tubérculo andino*. Madrid: Ministerio de Agricultura, 1991.

Rodríguez Galdo, M.X. *O fluxo migratorio dos séculos XVIII ó XX*. Santiago: Xunta de Galicia, 1995.

Rodríguez Pérez, J.A. "A minaría do wolfrámio em Galiza (1887-1960). Umha primeira aproximação", *Agália, Monográfico 2*, 1989.

Santos Castroviejo, S. *Historia da pesca e a salgazón nas rías baixas dende as ordenanzas xerais da armada ata o desestaque do sal de 1870*. Vigo: Unipro, 1990.

Vázquez González, A. "La emigración gallega: Migrantes, transporte y remesas", Sánchez-Albornoz, N. (comp.) *Espanoles hacia América. La emigración en masa, 1880-1930*. Madrid: Alianza, 1988, 80-104.

Vázquez González, A. "Las dimensiones microsociales de la emigración gallega a América: la función de las redes sociales informales". *Estudios Migratorios Latinoamericanos* 22, 1992, 497-533.

Vázquez González, A. "De la vela al vapor: La modernización de los buques en la emigración gallega a América, 1835-1939", *Estudios Migratorios Latinoamericanos* 28, 1994, 569-596.

Villares Paz, R. *La propiedad de la tierra en Galicia, 1500-1936*. Madrid: Siglo XXI, 1982

Villares Paz, R. *A Historia*, Vigo: Galaxia, 1985.

MÉTODOLOXÍA DOCENTE

Crases maxistrais con apoio de abundante material retroprojetable e algún material cinematográfico, con apoio de crases prácticas cando a realización de traballos de curso o faga necesario ou aconsellable.

SISTEMA DE AVALIACIÓN:

Avaliación da docencia de Aulas:

A avaliación dos coñecementos acadados farase mediante un exame final escrito que combinará bloques de cuestións tipo test con outras de desenvolvemento, de xeito que o estudante poda reflexar tanto o seu coñecemento puntual dos principais feitos históricos, como a súa capacidade de análise dos mesmos. Para obter o aprobado nos bloques de cuestións tipo test os estudantes deberá contestar corretamente a metade máis un dos items. As cuestións de desenvolvemento puntuarán o dobre que as cuestións tipo test.

De forma complementaria e voluntaria, os estudantes poderán realizar **traballos de curso** en pequenos grupos ou de xeito individual, sempre ca conformidade e supervisión do profesor que titoriará os mesmos. Os traballos de curso incrementaran a calificación do exame sempre e cando ista sexa maior que aprobado.

En cada proba indicaranse as datas e lugares de publicación das calificacións e de revisión.